



Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

17 d'avrigl 2023

19 d'avrigl 2023

321/2023

Dumonda Oesch

concernent la diversitad en gremis directivs chantunals, en cumissiuns e tar represchentanztas chantunals

Resposta da la Regenza

Tar la dumonda 1: La suandanta tabella mussa la situaziun tar las represchentanztas chantunals (art. 8 al. 1 frasa 1 Ordinaziun davart la realisaziun da la public corporate governance per il chantun Grischun [Ordinaziun davart la PCG; DG 710.400]) e tar las collavuraturas ed ils collavuratur en uffizi accessoric (art. 3 al. 4 Lescha davart la relaziun da lavur da las collavuraturas e dals collavuratur dal chantun Grischun [Lescha dal persunal, LP; DG 170.400]). Las manadras ed ils manaders dals posts da servetsch, lur substitutas e substituts sco er las secretarias generalas ed ils secretaris generals han da princip autras funcziuns. Sco collavuraturas e collavuratur da l'administraziun chantunala vala per ellas ed els la Lescha dal persunal, tenor la quala il chantun resguarda l'egualitad da las schanzas en sia politica da persunal (art. 1). Ultra da quai è er applitgabel l'art. 6 da la Lescha da linguas dal chantun Grischun (LLing; DG 492.100) e per regla – sche las qualificaziuns èn las medemas – sto vegnir dada la preferenza a quellas candidatas e quels candidats che han enconuschientschas da duas u eventualmain da tut las trais linguas uffizialas. La tabella cumpiglia indicaziuns concernent la repartiziun da las schlattainas e da la vegliadetgna. La lingua vegn eruida per part, l'appartegnientscha ad ina partida na vegn betg eruida.

Dumber	Schlattaina		Vegliadetgna								Lingua			
%	f	m	s. 30	30–39	40–49	50–59	60–69	p. 70	nunen.	DE	IT	RM	nunen.	
Represchentanztas dal chantun														
97	42	55	0	3	18	37	35	4	0	na vegn betg erui				
100 %	43 %	57 %	0 %	3 %	19 %	38 %	36 %	4 %	0 %					
Collavuraturas e collavuratur en uffizi accessoric														
437	103	334	6	50	97	158	109	15	2	na vegn betg erui				
100 %	24 %	76 %	1 %	11 %	22 %	36 %	25 %	3 %	0 %					
Manadras e manaders dals posts da servetsch, lur substitutas e substituts sco er secretarias generalas e secretaris generals (administraziun chantunala)														
107	15	92	0	8	21	52	25	1	0	97	4	6	0	
100 %	14 %	86 %	0 %	7 %	20 %	49 %	23 %	1 %	0 %	91 %	4 %	6 %	0 %	

Tar la dumonda 2: Sch'i vegnan fatgas pretensiuns professiunalas per in mandat en in gremi, stattan quellas en il center per occupar la piazza. Tschertas enconuschientschas professiunalas (p.ex. dretg, finanzas, persunal, sector spezialisà) u tschertas cumpetenzas (p.ex. experientscha da manar) èn regularmain necessarias. Per part

ston las funcziuns u ils secturs spezialisads e d'interess esser represchentads en in tschert dumber. Da resguardar èsi er ch'il chantun na nominescha betg tut las persunas en tscherts gremis. Nua che quai è pussaivel, vegni fatg attenziun che particularmain las schlattainas, las gruppas da vegliadetgna, las linguas e las regions sajan represchentadas en moda adequata.

Tar la dumonda 3: Gea. Actualmain datti 8 represchentanzas chantunalas che defendan ils interess dal chantun en plirs gremis.

Tar la dumonda 4: Las represchentanzas chantunalas sco er las collavuraturas ed ils collavurats en uffizi accessoric adempleschan lur mandats per regla mo cun in pitschen pensum. Per els stoi perquai esser pussaivel d'exequir auters mandats parziels. Uschiglio na chattassan ins gnanc avunda persunas qualifitgadas per ils secturs specifics. En tscherts gremis vegn plinavant incumbensada intenziunadamain la medema persona per garantir ina represchentanza unitara dal chantun e per reducir la lavur da coordinaziun. Sut quest aspect sto adina vegnir examinà en il cas singul, sche conflicts d'interess èn avant maun. Las represchentanzas chantunalas èn obligadas d'inditgar tals conflicts d'interess (art. 9 al. 3 Ordinaziun davart la PCG), tar collavuraturas e collavurats en uffizi accessoric ha la regulaziun da recusaziun in effect anticipà sin la tscherna (cf. art. 12 Ordinaziun davart las collavuraturas ed ils collavurats en uffizi accessoric dal chantun Grischun; DG 170.420). Sch'i n'exista nagin conflict d'interess, na s'oppona da princip nagut al fatg, che persunas occupan plirs mandats dal chantun.

Dapi il 1. da schaner 2023 prevesa l'art. 9a al. 2 da l'Ordinaziun davart la PCG explicitamain, che per represchentanzas chantunalas vegn fatga ina procedura da seleccziun averta e transparenta, particularmain ina publicaziun. Quai vegn a gidar a recrutar sin ina vasta basa persunas qualifitgadas e ad augmentar ulteriuramain la diversitad en ils gremis.

La Regenza renviescha dal rest a duas intervenziuns che sa cruschen cun questa dumonda: Il Cussegl grond ha midà ed acceptà l'Incumbensa Bondolfi concernent la consideraziun da las trais regions linguisticas en gruppas da lavur, en cumissiuns spezialisadas ed en gremis da relevanza chantunala. L'incumbensa vegn realisada fin l'onn 2024 cun ina revisiun parziela da l'Ordinaziun da linguas. En la sessiun da zercladur 2022 ha il Cussegl grond percenter refusà, cun tractar l'Incumbensa da la fracziun da la PS concernent la quota da dunnas en gruppas da lavur, en cumissiuns spezialisadas ed en gremis da relevanza chantunala (emprim sutsegnader Horrer), ch'ina basa giuridica per la represchentanza obligatorica d'omaduas schlattainas vegnia stgaffida u ch'ina valur directiva vegnia definida persunter (protocol dal Cussegl grond 6/2021–2022, p. 1035, 1339 ss.).



En num da la Regenza

Il president:

Il cancellier:

Peter Peyer

Daniel Spadin